

Handläggare
Sabina Plomin
Kultur- och fritidsenheten

Diarienummer
2018KOFN/0050

Kultur- och fritidsnämnden

Initiativ (S) till KOFN om Bevarandet av skolmuseet

Förslag till beslut

1. Kultur- och fritidsnämnden godkänner svaret på initiativ (S) om bevarande av skolmuseet i Fastavikens skola/Ekedal.
2. Kultur- och fritidsnämnden ger förvaltningen i uppdrag att ombesörja att föremålen i det f.d. skolmuseet tillkommer lämpliga institutioner för fortsatt hantering.

Beslutsnivå

Kultur- och fritidsnämnden

Sammanfattning

Socialdemokraterna har inlämnat ett initiativ om bevarande av skolmuseet i Farstavikens skola/Ekedal till kultur- och fritidsnämnden.

I skrivelsen framhålls att skolmuseet i Ekedal är en skatt som måste hanteras med respekt och att inget bör plockas bort från museet innan en inventering har genomförts och ägarförhållandena är klargjorda.

Förvaltningen konstaterar att skolmuseets verksamhet och de föremål som finns representerade i museet tillhör den ideella föreningen Ekedals skolmuseum. Föreningsverksamheten upphörde 2015/2016 och föreningen är avregistrerad.

Förvaltningen konstaterar vidare att de föremål som finns i Röda villan har ett lokalhistoriskt värde kopplat till brukssamhällets framväxt och Porslinsfabriken. Det ligger därför i kommunens intresse att säkerställa att föremål av särskilt värde omhändertas av lämpliga institutioner så att de fortsatt kan vara tillgängliga.

Ärendebeskrivning

Det f.d. skolmuseet är beläget på vinden i Röda villan vid Farstavikens skola/Ekedal. Skolmuseet började byggas upp i slutet av 70-talet av lärare och elever. Museet invigdes 1984 och verksamheten har pågått i olika utsträckningar fram till 2015. Under 2015 konstaterade den ideella föreningen att det inte fanns förutsättningar och tillräckliga ideella krafter för att upprätthålla verksamheten ens i liten skala. Försök att identifiera enskilda donatorer gjordes i syfte att återlämna föremål till de som ursprungligen skänkt dem. Föreningen avslutade sin verksamhet 2015. Föremål lämnades kvar i lokalen. Personal vid Farstavikens skola/Ekedal var tidigare behjälplig i skötseln av museet.

Diarienummer
2018KOFN/0050

Kultur- och fritidsnämnden informerades vid sitt sammanträde den 13 juni 2015 om att föreningen avsåg att upphöra med försöken att upprätthålla intresset för verksamheten och i praktiken lägga ner museet. Förvaltningen klargjorde vid tillfället att det inte fanns några förutsättningar för att överta museet i kommunal regi. Samtidigt konstaterades att vissa föremål var intressanta för att publicera ett bredare kontext om brukssamhället i en framtida industrihistorisk utställning på Gustavsbergs Porslinsmuseum.

Fastavikens skola/Ekedal ska genomgå en omfattande renovering, vilket innebär att lokalen måste utrymmas senast vecka 27 2018.

Möjligheten för kommunen att publicera skolmuseet och dess föremål som en del av en industrihistorisk utställning med ett bredare sammanhang har upphört i och med att Nationalmuseum kommer att överta Gustavsbergs Porslinsmuseum. I linje med dessa ambitioner har Nationalmuseum kontaktats för att efterhöra deras intresse av föremål från skolmuseet. Även andra lämpliga intressenter så som Länsmuseum och hembygdsföreningar har kontaktats i samma ärende.

Bedömning

Skolmuseet i Farstavikens skola/Ekedal upphörde 2015. En mängd föremål har lämnats i lokalen som nu ska renoveras. Eftersom ingen bedöms göra anspråk på föremålen så tillkommer det på hyresvärden (Tekniska nämnden) att hantera avyttring av föremålen.

Eftersom föremålen är av lokalhistoriskt intresse är kultur- och fritid bör kommunen vara behjälpliga med att säkerställa att föremål av särskilt värde även fortsättningsvis kan publiceras. I första hand bör detta göras som en del i en industrihistorisk utställning i Gustavsbergs Porslinsmuseum. Även andra intressenter har förutsättningar att hantera föremålen på ett sådant sätt att de inte förverkas, såsom hembygdsmuseer och skolor. Förvaltningen föreslås därför få i uppdrag att ombesörja under våren att föremålen i skolmuseet tillkommer lämpliga institutioner för fortsatt hantering och publicering.

Ekonomiska konsekvenser

Skolmuseet upphörde med sin verksamhet 2015. Det överskott som fanns i föreningen donerades till Farstavikens skola/Ekedal.

Det finns inga budgetmedel planerade för att finansiera ytterligare ett museum av hembygdskaraktär i Värmdö.

Att bekosta magasinering av föremålen under obestämd framtid bedöms inte ekonomiskt försvarbart.

Diarienummer
2018KOFN/0050

Konsekvenser för miljön

Inga konsekvenser för miljön har identifierats.

Konsekvenser för medborgarna

Att föremål från det f.d. skolmuseet kan omhändertas och publikgöras är av intresse för att levandegöra Gustavsbergs och Värmdös historia.

Konsekvenser för barn

För barn och unga är möjligheten att uppleva och få kunskap om lokalhistorien genom museiföremål av värde.

Handlingar i ärendet

Nr	Handling	Bilaggs/Bilaggs ej
1.	Skrivelse Initiativ (S) till KOFN om Bevarandet av skolmuseet	Bilaggs

Pia Andersen
Chef kultur- och utbildningssektorn

Fredrik Nornvall
Kultur- och fritidschef

Skrivelse till Kultur- och fritidsnämnden den 13 februari

Bevarandet av Skolmuseet

Vid Ekedalsskolan, närmare bestämt på Röda skolans vind, finns en unik samling från 1884 fram till i dag. Samlingen består av skolbänkar, foton, uppstoppade djur, planscher och kartor. Detta tillsammans med intervjuer gjorda av före detta elever, bildar det skolmuseum som byggdes upp under 70- talet av lärare och elever. Sammantaget ger det en bra bild av skolans historia och bruksorten Gustavsberg.

När nu skolan ska renoveras blir frågan om skolmuseet aktuell. Vi ser det som ytterst angeläget att frågan hanteras utifrån en tydlig ambition att säkerställa bevarandet av skolmuseet. I väntan på en långsiktig lösning bör därför museets inventarier tillfälligt härbärgeras, förslagsvis i Chamottehuset där det finns utrymme. Vidare bör kommunen bidra ekonomiskt för att möjliggöra hyra av sådana lagerlokaler.

Skolmuseet i Ekedal är en skatt som måste hanteras med respekt. Inget bör plockas bort från museet innan en inventering har genomförts och ägarförhållandena är klargjorda.

Vi föreslår att:

- Förvaltningen uppdras att göra en inventering och utreda ägarförhållandena av skolmuseets inventarier.
- Förvaltningen uppdras att i samverkan med andra berörda förvaltningar och i dialog med föreningslivet, säkerställa en framtid för skolmuseet som i dag är beläget på Farstavikens skola/Ekedal.

Socialdemokratiska gruppen i Kultur- och fritidsnämnden.